

Dr. Mikola Istvánt (országgyűlési képviselő, az egészségügyi bizottság alelnöke, a Magyar Tudományos Akadémia elnökének főtanácsadója, a Magyar Egészségügyi Társaság elnöke, a Fidesz-Magyar Polgári Szövetség Egészségügyi Egyeztető Fórumának elnöke) az Orbán-kormány egészségügyi miniszterét kérdeztük a parlament által elfogadott egészségbiztosítási törvényről.

- Miniszter úr, kérem értékelje a december 17-i parlamenti napot...
- Erre számítottunk, az előzetes hírek alapján valószínűsíthető volt az, hogy meg fogják szavazni. Ami meglepő volt, hogy azok az MSZP-s képviselők, akik ágáltak ellene, azok is beadták a derekukat. Nyilvánvaló, hogy óriási agyimosás történhetett az utóbbi hetekben a szocialista pártban, hiszen Karsai József, Havas "Szonja", aki véres szájjal agitált az egészségbiztosítási rendszer privatizációja, az üzleti biztosítási rendszer kiépítése ellen, megszavazta a törvényt. Suchman Tamást is említhetem, és azokat az orvos-képviselőket, akik az egészségügyi bizottságban ülnek és tudjuk, hogy ellene voltak. Megzsarolták, megvették őket, nem ismerjük pontosan ezeket a mechanizmusokat, de egyhangúlag szavaztak. Ami a legfájdalmasabb számunkra - és a vitát is ez jellemezte -, hogy nem lehetett szakmai érvekkel élni, mert ez egy hatalmi kérdés lett. Az egészségbiztosítási rendszer átalakítását szolgáló törvénytervezet elfogadását úgy állították be, mintha a kormánykoalíciónak, a kormányzásnak és az egész hatalmi politikának a nagy kérdése lenne. Az is lett egyébként, hiába érveltünk szakmailag, lepergett, mint a borsó a falról és végül, mivel előre eltökélték, megszavazták a törvénytervezetet.
- Én még ilyen ingerültnek nem láttam önt.
- Voltak ennek az ülésnek ideges időszakai, például, amikor Szili Katalin, aki állítólag más gondol erről a törvénytervezetről, mint ahogy az MSZP szavazott, megvonta tőlem a szót teljesen indokolatlanul. Kétségtelenül erőteljes kifejezéseket használtam, ezeket most is vállalom, volt egy nagy izgalom a Parlamentben, ami rám is átragadt. Elfogadhatatlannak tartottam azt a helyzetet, hogy öt perccel a felszólalásom előtt adnak a kezembe egy hatalmas mennyiségű módosító javaslatot, amit az alkotmányügyi bizottság akkor küldött meg. Az elnök asszony azt mondta, hogy reggel óta rajta volt a honlapon, hát nem volt. Hazudott az elnök asszony. Egyetlen képviselő sem tudta, még a szavazáskor sem, hogy néz ki ennek a törvénynek a végső változata.
- A szakma egyetlenegy érvét vagy álláspontját nem vették figyelembe. Elfogadnak egy olyan törvényt, amelyet az ország többsége elutasít, hogyan lehet ezek után fellépni ellene?
- Most egy új helyzet van, a parlament alkotott egy törvényt, de további lépések kellenek ennek a megvalósításához. Először is a köztársasági elnök úrnak alá kell ezt írnia, remélem, alaposan megfontolja, hogy mit tesz, hiszen a népakarat egyértelműen az egészségbiztosítás privatizációja ellen van. Megmozdult az istenadta nép, erre figyelemmel kell lenni. A törvényben számos alkotmányossági aggály vélhető, tehát ott van még az Alkotmánybíróság. Majd ezt követi 123 végrehajtási jogszabály elkészítésének kényszere, amelyeknek még a koncepciójáról sem tudunk. Össze-vissza beszél a hatalom, hogy hogyan akarja a fejkvóta-rendszert rendezni, a díjtételbizottságokat működtetni, hogy fog például a magánbiztosító volumen-meghatározást kötni a kórházakkal, vagy éppen hogy fog az ehhez nem értő pénzügyi biztosító ellátásszervezést, beteg utakat kimunkálni, tehát vannak még kérdések, amelyeket jogszabályokban kell rögzíteni. Hosszú az út ennek a változásnak a gyakorlatban történő véghezviteléig. Abban reménykedek, hogy ez nem is fog így sikerülni. Mindent meg fogunk annak érdekében tenni, hogy a társadalombiztosításhoz, szolidaritáshoz, gyógyításhoz való hozzáférés egyenlő esélye inkább kiteljesedjen hazánkban és ne szakadjon

szét az ország szegényekre és gazdagokra, ellátottakra és ellátatlanokra. Ezeknek az üzleti rendszereknek sajnos mindig ez az utóbbi a következménye.

- Horváth Ágnes miniszter asszony azt nyilatkozta: továbbra is az a cél, hogy tisztán magánkézbe kerüljön az egészségbiztosítás, Kökény Mihály erre csak azt mondta, hogy ez csupán Horváth magánvéleménye. Mi az igazság?

- "Megeszik egymást." Azt látom, óriási koalíciós feszültség van, ami nem oldódott meg. Most nyugvópontra jutott, de újra fel fog éledni, hiszen az SZDSZ kezdettől arra tör, hogy tiszta üzleti rendszert vezessen a társadalombiztosítás helyébe, az MSZP - úgy néz ki - nem akarja, de a kis koalíciós partner folyamatosan zsarolja és meg tudja zsarolni.

Mihályi Péter, a liberális kis pártnak szellemi atyja mondta néhány nappal ezelőtt, mindegy, hogy mit fogad el a Parlament december 17-én, úgyis tiszta rendszer lesz. Valóban, Mihályi Péternek ebben sajnos igaza van, hogyha beengedik, 49%-ig is a tulajdonba a pénzügyi befektetőket, át fogják venni a hatalmat a társadalombiztosítás felett, tiszta üzleti rendszer lesz, hiszen őket ebben megállítani nem lehet. Mert ők pénzemberek, profitra törnek, ahová beteszik a lábukat, mindenhol az üzleti szellem uralkodik el, a magyar egészségügyben volt már erre példa, nem is egy. Privatizálták a műveseellátást, gyönyörű műveseállomásokat építettek, jól ellátják a beteget, csak irtózatos pénzért. Azt a pénzt pedig a többi területről kell elvonni, a belgyógyásztól, az időselellátástól, a szülészettől, a csecsemőellátástól, a művesekezelések nemzetközi díjtételekkel folynak, miközben a többi helyen a nemzetközi díjtételek töredékéért folyik a gyógyítás. Ez olyan átrendeződést hozott a szakmába, ami viselhetetlen mára.

- A kormány előszeretettel hivatkozik Hollandiára, sőt még újságírókat is kiutaztattak annak idején, hogy bemutassák, milyen ott a helyzet a privatizált egészségbiztosításnál. Ön hogyan tudja értékelni a holland példát Magyarországra nézve?

- Sokszor jártam Hollandiában, hosszabb időt is töltöttem abban az országban, bár nem a biztosítói rendszerekkel, hanem a szabad szellemi orvoslással, mint jogállással foglalkoztam. A holland rendszer egy nagyon drágán működő rendszer, a holland egészségbiztosításnak, magánbiztosítási rendszerről van szó, az évi költségvetése többszöröse a magyar egészségbiztosításénak. Nem szabad elfelejteni, hogy 2005-ben a holland magánbiztosítók nagy hiányokkal küszködtek, majdnem csődbe mentek, akkor a holland állam az adófizetők pénzéből óriási összeggel segítette meg a magánbiztosítókat. Ez az összeg a magyar egészségbiztosítás éves költségvetésének a két és félszerese volt. Nem kívánjuk ezt Magyarországon. De nem kell Hollandiáig menni, elég a szomszéd Ausztriát megnézni, ahol éppen a napokban jelentették be, hogy hiányossá váltak a biztosítók, és az államnak óriási pénzekkel kell őket konszolidálni. Magyarországon is ez lesz a helyzet. Ebből a pénzből, amit ma egészségügyre fordít az állam, és amelyikből folyamatos kivonások történnek az utóbbi időben, az nem lesz elég a magánbiztosítós, üzleti biztosítós rendszereknek a működésére, sokkal több pénz kell hozzá, ezt a pénzt pedig egy helyről tudják beszedni, a lakosságtól. Amennyiben a lakosság pedig nem képes fizetni, akkor a gyógyító szolgáltatásokat fogják megkurtítani.

- Mit tartalmaz az önök egészségügyi programja? Mi lesz akkor, ha a Fidesz megnyeri a választásokat?

- Az egészségbiztosítás átalakítására vonatkozóan nekünk van programunk és ez már a parlament elé került, törvénytervezet formájában. Civil kezdeményezésre alkottuk meg ezt a tervezetet, a Nemzeti Egészségügyi Kerekasztalt, aminek mi is része voltunk, ez az egészségbiztosításnak a továbbfejlesztéséről szól, nem a szétveréséről. Hogy a megszavazott törvénytervezettel mit fogunk kezdeni, azt ma még nehéz megmondani, nem fogjuk ezt tétlenül

a kibontakozásában szemlélni. Amennyiben a hatalom területén fordulat lesz és mi kormányzati szerepbe kerülünk, akkor végig kell gondolni, meddig jutottak ezzel a privatizációval, hogy tudjuk ezt visszacsinálni, mert vissza fogjuk csinálni. Magyarországon társadalombiztosítási rendszer van, az emberek több mint 90%-a ragaszkodik ehhez. Kötelességünk a társadalombiztosítást megvédeni.

- Amennyiben arra szükség lenne, akár vissza "államosítanák"?

- Igen, de a járulékfizetésen alapuló szolidaritást, a nemzeti kockázatközösséget, tehát az ember emberért, ember közösségért viselt, vállalt felelősségét hangsúlyozva.

- Romokban az egészségügy, hogyan lehet ezt rendbe tenni?

- Kétféle rombolás történt most az egészségügyben. Az egyik épületekben, kórházbezárásokban nyilvánul meg, amit lehet visszaállítani, bár nyilvánvaló, hogy sok energiába, pénzbe kerül. A másik egy nehezebb kérdés, ami a szakmában történt, hiszen eltávolítottak állásukból kiváló orvosokat, orvosprofesszorokat, agysebészeket, pszichiátereket, szétverték orvosteameket, az Országos Idegsebészeti Tudományos Intézetet, ma egy nőgyógyász-főigazgató vezeti, az orvosigazgató urológus, elképesztő dolgok történtek, szinte cinikus, pimasz módon verték szét a szakmát. Ezt nagyon nehéz lesz visszaállítani, több évtizedet fog igényelni, hiszen egy összeszokott gyógyító csoportot, mondjuk egy agysebészt és annak a teamjét felállítani újra, ez egy sokéves újratanulást jelent. Nagyon sok kártétel van a szakmában, de nincs más választásunk, nem keseregni kell előlött, hanem el kell kezdeni építkezni, hogyha erre lehetőségünk lesz téglát téglára rakva. El kell mondani az embereknek, hogy nem lesz Kánaán egy-két év alatt, de egy folyamatos építkezés lesz az egészségügyben. Nem abból áll az egészségügyi reform - már nem is szeretem ezt a szót -, hogy mindent szétverünk, a múltat végképp eltöröljük. Régi kommunista szlogen jön most elélem, a múlt nem mögöttünk van, hanem alattunk, azon állunk, ha ezt eltöröljük, akkor a semmibe süllyedünk. A feladat az, hogy a meglévő rendszer megújításával foglalkozzunk. A polgári kormány annak idején ezt tette, egészséges nemzetért népegészségügyi programot csinált, gyógyszerpiaci megállapodást kötött, gyógyszertervényt hozott, én szignáltam annak idején, amelyben a magántőke bevonását is lehetővé tette, szakmai vállalkozások alapján, így alakultak át a háziorvosi praxisok magánpraxisokká, a gyógyszer kiskereskedelem magánszemélyjogú gyógyszertárakká. Bevezettük az amortizáció elszámolását az alapellátásban, mert az a bázisa a progresszív egészségügyi ellátásnak, de mondhatom tovább a térítésmentes fogmegettartó kezeléseikig, hogy ne legyen az ország a fogatlan emberek országa: mi ezt a folyamatot folytatnánk. Ezek lépéseket jelentenek, látszólag apró, nem mindent megváltoztató lépéseket, de ezeken a lépéseken keresztül vezet az út egy folyamatosan jobb, a lakosság számára jobb ellátást nyújtó rendszer felé.

- A Liga és a Munkástanácsok bejelentése alapján ügödöntő népszavazást kezdeményeznek az egészségügyi biztosítási törvény ellen. Önök támogatni fogják?

- Csak a magam nevében beszélhetek, mert nem tudok arról, hogy a polgári oldalnak lenne ebben egységes álláspontja. Én a magam részéről támogatom és remélem, hogy a Fidesz-KDNP is támogatni fogja. Minden ilyen kezdeményezés fontos, amikor a parlamentben ilyen, a demokráciát megcsúfoló törvényhozás folyik, ahol a képviselők egyike sem tudja, hogy fog kinézni az a végső törvénytervezet, amire szavaz. Lóhalálában, ámokfutásszerűen, a vak ló bátorságával rohanás nem méltó egy parlament törvényalkotó munkájához, az elnök szerepe sem volt méltó ehhez, aki még megnehezítette a dolgunkat és nem szavazott, pedig meg lett volna a lehetősége, hogy ő is kinyilvánítsa a véleményét. Nagyon nehéz úgy a törvényhozásban dolgozni, hogy kétszeres, háromszoros rendőrkordon veszi körbe a

Parlamentet, borzasztó látvány volt, át kellett verekednünk magunkat a különböző kapukon, ellenőrzéseken. Milyen demokrácia ez? Így nem mehet tovább, ezért természetes, hogy a nép népszavazásokon kívánja a véleményét kifejezni, hiszen a hatalmon lévő képviselők már nem képviselik. Azok, akik odaküldték ezeket a képviselőket, akik igennel szavaztak az üzleti biztosítási rendszerre, nem akarják ezt. Akkor kiket képviselnek ott? Kinek a nevében nyomják meg az igen gombot, illetve nyilvánítottak egyenkénti szavazással egyetértő véleményt a törvénytervezetre? Nincsenek erre fölhatalmazva. Ilyen körülmények között természetes, hogy a népszavazás intézménye, mint a demokrácia egyik lehetősége, kicsúcsosodik és egyre inkább terjed, mint igény. A nép, ha már a képviselőjén keresztül a népképviseleti Országgyűlésben nem tudja a véleményét érvényre juttatni, akkor ezt más formában, népszavazás formájában tegye meg.